

Färdplan för omställning till nära vård i Örebro län 2025-2026

Version 3.0

Beslutad av: Chefsgrupp i samverkan social välfärd samt vård och omsorg

Beslutsdatum: 2025-09-05

Region Örebro län

Region Örebro län och Örebro läns kommuner i samverkan

Innehåll

Inledning	5
Varför en färdplan?	5
Vad är nära vård?	6
Visuell målbild i samverkan med socialtjänst	7
Aktörer	8
Ansvarstagande.....	8
Flera steg –våra strategier	8
Vägledande principer för färdplanen	9
Gemensamma uppdrag 2025-2026.....	10
Genomförda uppdrag 2023-2025.....	14
Uppföljning av färdplanen	16
Hur har färdplanen tagits fram?	17
Prioriteringsgrupp	17

Inledning

Varför en färdplan?

Regionen och kommunerna i Örebro län har fattat beslut om en gemensam målbild för länets omställning till nära vård. Färdplanen är vår strategi för att nå målbilden och ska bidra till ett kraftfullt genomförande. Den innehåller de uppdrag som vi gemensamt prioriterar att genomföra. Ingen kan lösa våra gemensamma utmaningar på egen hand, men tillsammans kan vi bidra till en omställning mot en god och nära vård.

Vi använder begreppet färdplan för att symbolisera att omställningen är en gemensam resa som kräver långsiktighet och uthållighet. Det förutsätter en gemensam styrning, planering och uppföljning av vår samverkan.

Färdplanen har också sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin (RUS)¹ som är länets gemensamma vägvisare mot en hållbar framtid. Där beskrivs utmaningar och länsgemensamma strategier för invånarnas vård och hälsa i länet.

Till RUS finns det handlingsplaner för utvalda strategiområden. Den här färdplanen ersätter den tidigare handlingsplanen för sammanhållen vård och omsorg.

Färdplanen är ingen detaljerad handlingsplan för det lokala arbetet eftersom förutsättningarna för att ställa om till en nära vård ser olika ut i länet. Färdplanen tar ut en länsgemensam riktning och kan vara ett stöd att utgå ifrån i det lokala utvecklingsarbetet.

För att omställningen ska kunna genomföras i sin helhet behöver varje part tillsammans i de lokala samverkansarena ta fram egna planer och aktiviteter för sitt lokala arbete med utgångspunkt från målbilden. Varje part äger ansvar för sin del i omställningen och behöver integrera nära vård i sina respektive verksamhetsplaner.

Det finns tre andra länsövergripande handlingsplaner som berör omställningen till nära vård och med fördel integreras i det lokala arbetet,

- Länsgemensam plan för psykisk hälsa och suicidprevention och
- Regional e-hälsoplan
- Länsgemensam kompetensförsörjningsplan

¹ [En attraktiv och pulserande region för alla - Örebro läns regionala utvecklingsstrategi 2022-2030 \(orebroll.se\)](https://orebroll.se)

Färdplanen gäller under 2023–2026. Det finns ett värde i att arbeta långsiktigt samtidigt som färdplanens aktiviteter kommer att uppdateras årligen. Dels för att ständigt förbättras, dels för att ta hänsyn till förändringar och eventuella justeringar av målområden och aktiviteter.

Det är också under den perioden säkerställt statliga stimulansmedel till Regionerna och kommunerna för att bidra till omställningen nära vård. Tilldelning och beslut om omfattning av statliga stimulansmedel sker årligen².

Vad är nära vård?

Omställningen till god och nära vård innebär en förändring i hela välfärden. Det är en nödvändig utveckling för att klara utmaningen med en förändrad befolkningsstruktur, där färre personer ska ta hand om fler. För att klara en så stor förändring måste hela länet hjälpas åt och arbeta tillsammans. Att ställa om är inte längre en fråga exklusivt för hälso- och sjukvården, den berör exempelvis även omsorgen, socialtjänsten, skolan, statliga myndigheter och civilsamhället.

I de statliga utredningarna kopplat till nära vård pekar man på vikten av det proaktiva arbetet. Det bedöms som en förutsättning för att klara framtidens välfärdsutmaning givet den framtida resurstillgång.

Forskning och evidens visar tydligt att hälsofrämjande arbete stärker hälsan i befolkningen så att behovet av hälso- och sjukvårdens insatser minskar.

Bild 1: Länets visuella målbild för omställningen till nära vård

² [God och nära vård - Socialstyrelsen](#)

I framtidens hälso-och sjukvård behöver det proaktiva arbetet vara prioriterat och flera aktörer behöver involveras med utgångspunkt i individens behov och förutsättningar så att individens hela livssituation oavsett ålder kan beaktas.

Primärvården, som utförs av såväl kommuner, regioner som privata utförare, är basen och navet i vården. Primärvården behöver samspela med den specialiserade vården både på och utanför sjukhusen, kommunernas socialtjänst, skola, elevhälsan, civilsamhället samt andra intressenter som behövs utifrån invånarens perspektiv. Den nära vården har hälsan i fokus och kan inte uppnås om inte primärvården och folkhälsoarbetet sker i nära samverkan. Nära vård i Örebro län innebär att vi skapar hälsa tillsammans.

Utvecklingen av nära vård innebär inte en ny organisationsform eller vårdnivå. Nära vård är heller inte en ny benämning på dagens primärvård. Grundtanken är att den vård man som invånare behöver ofta så långt så möjligt ska finnas nära. Nära i det här sammanhanget innebär geografisk närhet, relationell närhet och tillgänglighet.

Det handlar om ett förhållningssätt som avser en mer personcentrerad hälso- och sjukvård där samarbetet och samverkan mellan regioner och kommuner är central.

Målet med omställningen av hälso- och sjukvården är att invånaren får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Målet är också att individen är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser samt att skapa ett mer samhällsekonomiskt effektivt och långsiktigt hållbart hälso- och sjukvårdssystem.

Visuell målbild i samverkan med socialtjänst

Under 2024 påbörjades en nationell omställning för en ny socialtjänst med ny socialtjänstlag som trädde i kraft 1 juli 2025. Det är också en långsiktig omställning som har många likheter med nära vård, både vad gäller målgrupp, aktörer och att arbeta mer personcentrerat och öka det främjande och förebyggande arbetet. Tillsammans omfattar båda omställningarna stora delar av välfärdsuppdraget. För invånarna och medarbetare som arbetar i gränssnittet behöver dessa omställningar integreras när så är möjligt.

I Örebro län använder vi uttrycket att ”vi skapar hälsa tillsammans”. Det är ett viktigt kommunikativt budskap och sammanfattar omställningen till nära vård och ny socialtjänst men lägger också tonvikt på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Begreppet ”Skapa hälsa tillsammans” inkluderar flera aktörer och syftar till att skapa en gemensam angelägenhet.

Det finns en uppdaterad version av den visuella målbilden där omställning till ny socialtjänst är integrerad och som med fördel kan användas när man vill inkludera ett bredare perspektiv än enbart nära vård.

Bild 2: Länets visuella målbild för omställningen till nära vård med integrerad socialtjänst

Aktörer

Den nationella förordningen och statsbidraget till kommuner och regioner har som syfte att utveckla en god och nära vård med fokus på primärvården. För att detta ska lyckas krävs att fler aktörer än hälso- och sjukvården samverkar. Vård, omsorg eller hälsa finns inte enbart i hälso- och sjukvårdsverksamheter, en eller flera områden finns inom till exempel socialtjänst, skola och folkhälsoarbetet.

Civilsamhället är en viktig aktör och samarbetsparterner för regionen och kommunerna men de underordnas inte i de krav som ställs i färdplanen.

Ansvarstagande

För att målbild och färdplan ska bli verklighet behöver de vara en grund i mål-, verksamhets- och budgetarbete och integreras i ledningssystem hos respektive part. Det krävs engagemang och aktiviteter inom respektive huvudman och i samverkan.

Ett viktigt uppdrag för ledning och styrning hos respektive part är att stötta både den utveckling som behöver påbörjas, och de utvecklingsarbeten som redan pågår, gemensamt och lokalt. Omställning till nära vård ställer olika krav på parterna att agera utifrån den kontext de befinner sig i då olika verksamheter har kommit olika långt i omställningen. Tillit, ansvar och samverkan är en förutsättning för att komma framåt.

Flera steg – våra strategier

För att nå målbilden för nära vård behöver vi framåt uppgradera delar av färdplanen i nya versioner, det kommer göras årligen. Vi befinner oss i en föränderlig tid där vi måste våga ompröva och omvärdera vår riktning framåt. Det förutsätter att vi arbetar gemensamt.

Vägledande principer för färdplanen

Färdplanens aktiviteter ska utgå från formuleringarna från området ”samverkan” i länets gemensamma målbild för nära vård.

Så samarbetar vi

Vi jobbar i **partnerskap**, i gränsöverskridande **team**.

Individens behov är vår gemensamma utgångspunkt – inte gränsdragning eller ansvarsområden.

Vi arbetar **hälsofrämjande, förebyggande** och **rehabiliterande**.

Vi är **likvärdiga parter** – vi **informerar varandra** och gör varandra delaktiga inför beslut.

Vi hjälps åt – vi delar på arbetet – genom att **sambemanna** och **samfinansiera**.

Vi tar ett gemensamt ansvar för att **utveckla** hälso- och sjukvården.

Du når länets gemensamma målbild via den här [länken](#)

Gemensamma uppdrag 2025-2026

I länet finns beslutade gemensamma uppdrag för omställningen till nära vård som pågår och som kan pågå under färdplansperioden. I det följande avsnittet beskrivs en sammanställning av de länsgemensamma uppdragen kopplade till mål som ska genomföras under 2025 och 2026. Detta avsnitt kommer att revideras årligen.

Uppdragen är sorterade efter de insatsområden som beskrivs i den nationella förordningen för utveckling av en god och nära vård.

Alla uppdrag ska ha en projektplan eller ett uppdragsdirektiv som innehåller tidsplan, uppdrag, genomförande, finansiering och uppföljning.

1. Kontinuitet i primärvården, inklusive fast läkarkontakt

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Förbättra kontinuitet och samordning för invånare med kommunal hälso- och sjukvård	Ta fram rutiner och arbetssätt som tydliggör ansvar och roller för fasta vårdkontakter för personer med insatser från båda huvudmännen	Ta fram ett uppdragsdirektiv hösten 2025. Påbörjas och avslutas 2026.	Fredrik Svensson
Säkerställa läkaransvaret för personer med kommunal hälso- och sjukvård.	Ta fram ny överenskommelse för läkaransvar i kommunal hälso- och sjukvård.	Rapporteras oktober 2025	Caroline Eklöf och Dag Salaj

2. Tillgänglighet i primärvården

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Inrätta mellanvårdsformer för sköra äldre	Ta fram nytt uppdragsdirektiv.	Nytt uppdragsdirektiv hösten 2025. Koppla till uppdrag om utvecklad korttidsvård	Annika Roman
Utveckla länets korttidsvård	Ta fram länsgemensamma indikatorer för korttidsvård utifrån genomförd granskning.	Rapporteras hösten 2025. Koppla till uppdrag om mellanvårdsformer	Dag Salaj och Ann-Mari Gustafsson
Jämlik mobil sjukvård i Örebro län	Breddinförande av ett mobilt hälso- och sjukvårdsutbud i hela länet.	Uppdragsdirektiv behöver tas fram och förankras hos huvudmännen	Behöver utses

3. Förebyggande och hälsofrämjande arbete i hälso- och sjukvården

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Öka de främjande insatser i länsdelarna	Folkhälsocheferna och folkhälsoteamen tilldelas 2 mkr vardera för att genomföra identifierade och prioriterade främjande insatser i respektive länsdel.	Slutredovisning 2026 Delredovisning till chefsgrupp Folkhälsa	Folkhälsoteamen i de fyra länsdelarna
Öka förutsättningar för barn och unga att leva ett aktivt och hälsosamt liv och minska obesitas hos barn.	Genomföra mat- och rörelsesatsning i fortsatt samarbete med Generation PEP	Avslutas och redovisas hösten 2026	Josefin Sejneld och Malin Bengtsson, projektledare RF Sisu
Stärka språkutveckling hos barn	Projektet <i>Främjande och förebyggande språkinsatser</i> förlängs och erbjuds som en del av Barnhälsovårdsteamets (BHT) arbete i hela Örebro län.	Fortsätter i projektform till maj 2027	Ylva Rosén
Utveckla föräldraskapsstödet	Implementering av antagen strategi för föräldraskapsstöd.	Avslutas december 2026	Arbetsgrupp som leds av Deepa Singhru

4. Habiliterande och rehabiliterande arbete i hälso- och sjukvården

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Sammanhållen hemrehabilitering	Ta fram beslutsunderlag för att förändra gränssnittet.	Rapporteras hösten 2025. Ställningstagande om fortsättning efter eventuellt beslut	Arbetsgrupp som leds av Elisabeth Nordin
Sammanhållen organisation för medicintekniska produkter	Ta fram förslag på avtal för sammanhållen organisation	Rapporteras hösten 2025. Ställningstagande om fortsättning efter eventuellt beslut	Michael Söderlund och Ann-Mari Gustafsson

5. Personcentrering av hälso- och sjukvården

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Förbättra samordnad individuell planering för den enskilde	Ta fram förslag på att utveckla processen runt SIP samt genomföra utvecklingsarbetet.	Följs upp inom ramen för arbetet med ViSam under 2026.	Fredrik Svensson
En bättre sammanhållen process vid kognitiv svikt och demenssjukdom under utredning och efter diagnos.	Uppdraget består av att i länet arbeta med: - Kognitiv utredning av god kvalitet - Systematiskt stöd efter diagnos - Säkerställd årlig uppföljning - Strategi för kunskaps- och kompetensutveckling inom området	Slutrapporteras hösten 2026	Christina Löf
Förbättra stöd för läkemedelshantering	Sprida kunskap om olika stöd för läkemedelshantering på primärvårdsnivå samt utreda kommunal samverkan gällande läkemedelsautomater.	Förslag på hur fortsatt arbete ska bedrivas tas fram och rapporteras hösten 2025	Karin Brage
Säkerställa ansvar och roller för länets process för egenvård	Ta fram överenskommelse och metodstöd och implementeringsplan för egenvårdsbedömning. Stödja med informationsinsatser. Fördjupad utredning om vårdens övergångar vid avancerad egenvård och utreda om differentierad korttidsvård för barn och unga med kommunal hälso- och sjukvård.	Ställningstagande till fortsatt arbete krävs	Behöver utses

6. Planering och samverkan mellan kommun och region för hälso- och sjukvården

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Skapa möjlighet att följa upp arbetet med omställningen till Nära vård i Örebro län	Ta fram en uppföljningsmodell för att kunna följa omställningen till en nära vård.	Rapporteras våren 2026	Jan Sundelius
Bättre stöd till verksamheterna på primärvårdsnivå i nutritionsvårdsprocessen	Nytt förslag för att stärka kompetens i nutritionsfrågor tas fram	Ställningstagande till fortsatt arbete krävs	Jonna Björkegren

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Skapa bättre förutsättningar för ett fungerande samspel mellan de olika vårdgivarna inom primärvården.	Implementera överenskommelse för sjukvård i hemmet	Överenskommelsen följs upp enligt plan hösten 2025 och redovisas efter årsskiftet 2026	Fredrik Svensson Ann-Mari Gustafsson
Tydliggöra samverkan runt familjecentraler	Färdigställa ny överenskommelse inför beslut hos huvudmännen.	Avslutas 2025 för beslut hos huvudmännen	Susanne Cederlund
Skapa en systematik i lärande och förbättring av patientsäkerheten med avvikelser i samverkan som grund	Ta fram en riktlinje för systematiskt läns-gemensamt arbete med avvikelser i samverkan	Övergår i reguljär verksamhet i samband med patientsäkerhets-konferens mars 2026	Kristina Luhr

7. Kompetensförsörjning och arbetsmiljö i primärvården

Mål	Uppdrag	Tidplan/ Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Stärka kompetensutveckling för personalgrupper i kommunerna	Vidareutveckla KTC i kommunerna.	Redovisas juni 2027	Emma Svanberg
Stärka kompetens i samverkansarbete hos region och kommunerna	I introduktionen till nya medarbetare ska en självklar del vara att få kunskap om de samverkansaktörer (uppdrag, roll och kompetens) som ingår i vårdkedjan.	Utredning av introduktion till nya medarbetare sker under hösten 2025	Emma Svanberg, Eva-Lena Kallin

8. Utveckling av primärvården i landsbygd och glesbygd

Mål	Uppdrag	Tidplan/Uppföljning	Ansvarig/ Kontaktperson
Stärka primärvård i landsbygd	Identifiera läns-gemensamma insatser	Identifiering av insatser höst 2025. Verkställs under 2026	Ann-Mari Gustafsson, Jan Sundelius

Genomförda uppdrag 2023-2025

Mål	Uppdrag	Status aktivitet	Kommentar 2024
Gemensam plan för primärvården som nav	Utse uppdragsledare, anta uppdragsplan och påbörja arbetet med en gemensam plan.	Avbruten	Slutrapport med förslag på fortsatt arbete finns framtaget. Förslag integreras i Färdplanen.
Utveckla en gemensam systemledning för omställningen	Anta uppdragsdirektiv och påbörja upphandling för genomförande av utveckling.	Delvis genomförd	Ingen upphandling för översyn av länets systemledning enligt beslut i styrgrupp. Genomlysning av gränssnitt för rehabilitering samt översyn och revidering av styrdokument <i>Ledning i samverkan</i> genomfört.
Få drivkraft i omställningen till nära vård.	Utse processledare eller likvärdigt utsedda resurser med mandat att vara drivande i omställningen lokalt och i lokal samverkan.	Klart	Processledare i kommunerna finns sedan 2021
En strategi och plan för kommunikation om Nära vård-omställningen och dess aktiviteter.	Gemensam Hemsida	Klart	Klart 2023
	Gemensamt budskapsunderlag	Klart	Klart 2023
	Förslag på läns-gemensam resurs för kommunikation	Klart	Klart 2023
	Enas ett gemensamt språk (begrepp)	Klart	Klart 2023
Läns-gemensam samordning för digitalisering.	En utvecklingsledare som arbetar strategiskt med regional e-hälsoplan och digitaliseringsombud som stödjer lokal digitaliseringsomställning.	Klart	Utvecklingsledare och digitaliseringsombud tillsatta.
En digital samordnad vård- och omsorg	Gemensam lösning för digitala vårdmöten i länet.	Avbruten	Ingen gemensam lösning framtagen. Hanteras i befintliga system hos huvudmännen
Förbättrad digital tillgänglighet/kontaktvägar	Gemensam digital ingång för vård i länet på 1177.se	Avbruten	Inget arbete har påbörjats

Mål	Uppdrag	Status aktivitet	Kommentar 2024
En personcentrerad vård och omsorg.	Arbeta fram stödmaterial i form av utbildning, filmer och metodstöd.	Klart	Material framtaget
Öka kunskapen och stödja det hälsofrämjande och förebyggande arbetet	Aktiviteter tas fram 2023	Klart	Aktiviteter framtagna inför 2024
Hälsokunniga beslutsfattare	Med stöd av tjänstedesign ta fram stödmaterial för att höja kompetensen hos beslutsfattare och medarbetare.	Klart	Stödmaterial framtaget och publicerat
Öka kunskapen om främjande arbetet.	Föreläsningsserier med på fokus på främjande.	Avbruten	Har inte genomförts
Öka inkluderingen av civilsamhället i främjande insatser till en nära vård.	RF-SISU får i uppdrag, genom samverkansavtal, att samordna och administrera avsatta medel för civilsamhället att ansöka om medel för främjande nära vård insatser.	Klart	Ansökning genomförd. Aktörer har fått medel
Minska obesitas hos barn	Kartlägger och tar fram en plan för hälsofrämjande och förebyggande insatser på systemnivå	Klart	Plan framtagen
Skapa bättre förutsättningar för ett fungerande samspel mellan de olika vårdgivarna inom primärvården.	Överenskommelse för sjukvård i hemmet. Ta fram, besluta och påbörja implementering	Klart	Beslutad hos samtliga parter. Implementering under 2025
Skapa bättre eller stärka förutsättningar för samverkan i länsdelarna.	Länsdelarna har tilldelats 2 mkr för att göra en lokalanpassad plan för aktiviteter som stärker samverkan i den nära vården.	Klart	Länsdelarna Väster och Norr har rekviderat. Norr har genomfört förstudie mobila team. Väster har infört handledningsteam
Minska fall hos 65 år äldre	Ta fram stöd för informationskampanjer och informationsmaterial till invånare. Länsgemensam aktivitet under hösten.	Klart	Informationskampanj och länsgemensam aktivitet genomförd.

Uppföljning av färdplanen

Ansvarig för färdplanen är Chefsgruppen för samverkan social välfärd samt vård- och omsorg. Rapportering av färdplanens uppdrag sker löpande under året kopplat till respektive uppdrag tidsplan. Uppföljning av färdplanen som helhet sker vid chefsgruppen inför årlig revidering.

Hur har färdplanen tagits fram?

Under april 2022 bjöds medarbetare och chefer från vård, omsorg och folkhälsoverksamheter i länet in till fyra digitala workshopar för att bidra med tankar och perspektiv om förutsättningar och förväntningar om den primära vården som nav. Det fanns även en digital anslagstavla som var öppen under 14 dagar på Padlet med instruktioner och möjlighet att på egen hand lämna synpunkter och förslag. Resultatet presenterades för fackligt förtroendevalda med möjlighet att kommentera och komplettera underlaget.

Den 13 maj 2022 bjöds länets politiker och chefstjänstepersoner in till en workshop för att ta del av resultat och processa frågeställningar inom områdena:

- Tillgänglighet
- Kontinuitet
- Samordning
- Proaktivitet

Under workshopen skrevs 849 postlappar, dessa sammanställts i 23 kategorier.

Prioriteringsgrupp

För att prioritera förslag från workshopen tillsattes en grupp med representanter från:

- **Regionen** - Hälso- och sjukvårdsdirektör samt områdeschefer
- **Länets kommuner** - Kommundirektör, fyra socialchefer och folkhälsochef
- **Civila samhället** - Verksamhetschef RF-SISU
- **Välfärd och folkhälsa**, Regional utveckling - Områdeschef

Gruppen lyfte fram att våra gemensamma aktiviteter under färdplansperioden ska utgå ifrån **jämlik hälsa** samt vara **långsiktigt** och **ekonomiskt hållbara**. Dessutom prioriterades fem aktiviteter som togs med i första versionen av färdplanen.

1. Stärk upp primärvården
2. Gemensam kommunikationsstrategi för nära vård
3. Tillsammans innebär att vi ibland behöver systemsamleda gemensamt
4. En gemensam digital plattform bidra till en digital samordnad vård- och omsorg
5. Vi har en gemensam digital ingång för vård i länet, 1177.se